

PATRIARHIA ROMÂNĂ
Sectorul Cultură și Patrimoniu Religios
Sectorul Teologic-Educațional

Muzeul Național al Satului
Dimitrie Gusti — București

CONCURSUL NAȚIONAL Icoana ortodoxă – lumina credinței

ediția a IX-a ♦ 3 februarie – 21 mai 2020

ICOANĂ PE LEMN ♦ FRESCĂ ♦ MINIATURĂ

EVENTIMENTE:

21 mai 2020 – Palatul Patriarhiei, Sala *Europa Christiana* – Premiera câștigătorilor și vernisajul expoziției
iunie-iulie 2020 – Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti* din București – Expoziție și atelier deschis

Informații despre concurs: www.patriarhia.ro | www.facebook.com/IcoanaOrtodoxa

Organizat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

I. Introducere

Concursul Național *Icoana ortodoxă – lumina credinței*, ediția a IX-a, 2020 este organizat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, de către Sectorul Cultură și Patrimoniu Religios, Componenta Patrimoniu Religios și Sectorul Teologic-Educațional ale Patriarhiei Române, în perioada 3 februarie – 21 mai 2020 și se înscrie între manifestările dedicate anului 2020, declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române *An omagial al pastorației părinților și copiilor și An comemorativ al filantropilor ortodocși români*.

II. Descrierea concursului

1. Obiective

Obiectivul general al Concursului Național *Icoana ortodoxă – lumina credinței* este păstrarea tradițiilor religioase și culturale, prin punerea în valoare a talentelor în pictura bisericească.

Obiectivele specifice

ale ediției a IX-a a concursului sunt:

- să promoveze arta bisericească autentică și pictorii iconari cu o abordare plastică și vizuală cât mai originală;
- să evidențieze rolul artei bisericești în pastorația părinților și a copiilor;
- să realizeze un catalog al expoziției cu cele mai reprezentative icoane din concurs;
- să faciliteze accesul credincioșilor la cumpărarea icoanelor și obiectelor reprezentative pentru arta bisericească.

Vernisajul expoziției
Icoana ortodoxă – lumina credinței, ediția a VIII-a
Muzeul Național al Satului Dimitrie Gusti, 29 iunie 2019

2. Secțiuni

Concursul cuprinde **trei secțiuni**:

A. Icoană pe lemn – format la alegere; latura de maximum 80 cm; concurenții vor reprezenta familii de sfinți (părinți și copii, sfinți deopotrivă), precum:

Sfântul Proroc Zaharia și Dreapta Elisabeta (5 septembrie) și Sfântul Proroc Ioan Botezătorul (7 ianuarie); Sfinții și Dreptii dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana (9 septembrie) și Maica Domnului; Sfânta Muceniță Sofia cu fiicele ei, Pistis, Elpis și Agapi (17 septembrie); Sfinții Mari Mucenici Eustație și soția sa, Teopista, cu cei doi fii ai lor, Agapie și Teopist (20 septembrie); Sfântul Mucenic Terentie, soția sa, Neonila și cei șapte fii (28 octombrie); Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului și mama sa, Sfânta Antuza (13 noiembrie); Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei (1 ianuarie) și familia sa – mama, Sfânta Emilia (1 ianuarie), frații, Sfântul Ierarh Petru, episcopul Sevastiei (9 ianuarie), Sfântul Ierarh Grigorie, episcopul Nyssei (10 ianuarie), Sfântul Cuvios Navcratie (8 iunie) și Sfânta Cuvioasă Macrina (19 iulie); Sfântul Ierarh Grigorie Teologul, arhiepiscopul Constantinopolului (25 ianuarie), cu familia sa – tatăl, Sfântul Grigorie de Nazianz (1 ianuarie), mama, Sfânta Nona (5 august), fratele, Sfântul Chesarie (9 martie), sora, Sfânta Cuvioasă Gorgonia (23 februarie); Sfinții Cuvioși Xenofont, Maria, Arcadie și Ioan (26 ianuarie); Sfinții Mari Împărați și întocmai cu Apostolii Constantin și mama sa, Elena (21 mai); Sfântul Cuvios Simeon din Muntele Minunat (24 mai) și mama sa, Sfânta Cuvioasă Marta (4 iulie); Fericitul Augustin (15 iunie) și mama sa, Sfânta Monica (4 mai); Sfântul Mare Mucenic Procopie și mama sa, Sfânta Muceniță Teodosia (8 iulie); Sfinții Mucenici Chiric și Iulita (15 iulie); Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon (27 iulie) și mama sa, Sfânta Euvula (30 martie); Sfânta Muceniță Teodota cu fiii săi (29 iulie); Sfinții șapte frați Mucenici Macabei și mama lor, Solomoni (1 august); Sfinții Martiri Brâncoveni: Constantin Voievod cu cei patru fii ai săi, Constantin, Ștefan, Radu și Matei (16 august); Sfântul Proroc Samuel (20 august) și mama sa, Sfânta Prorociță Ana (9 decembrie); Sfânta Muceniță Vasa cu fiii ei (21 august);

B. Frescă – format la alegere; latura de maximum 80 cm; va fi realizată pe un suport din material ușor, pentru ca panoul să nu fie greu de transportat și de expus; concurenții vor reprezenta familii de sfinți (părinți și copii, sfinți deopotrivă); exemple: la Secțiunea A. Icoană pe lemn;

C. Miniatură – format la alegere; latura de maximum 40 cm; va fi prezentată fără ramă sau *passe-partout*; concurenții vor apela la elemente specifice artei

miniaturii: chenare, fronsispicii, elemente decorative; vor fi reprezentați sfinți care s-au remarcat prin acțiuni sau gesturi filantropice, ctitorind așezăminte sau îngrijindu-se de săraci, văduve, orfani, precum: Sfântul Voievod Neagoe Basarab (26 septembrie) – ctitor al bolniței (cămin pentru bolnavi) de la Mănăstirea Bistrița; Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul, mitropolitul Țării Românești (27 septembrie), care, în *Așezământul Mănăstirii Antim*, a prevăzut sume pentru educarea copiilor săraci, pentru îngroparea sărmanilor, miluirea săracilor și găzduirea străinilor; Sfântul Ierarh Ioan cel Milostiv, patriarhul Alexandriei (12 noiembrie) – ctitor de așezăminte filantropice; Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, mitropolitul Transilvaniei (30 noiembrie), care s-a îngrijit de soarta elevilor lipsiți de mijloace, înființând fundația care îi poartă numele; Sfântul Mucenic Zotic preotul, hrănitorul orfanilor (31 decembrie); Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei – întemeietor al Vasiliadei (1 ianuarie); Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv, mitropolitul Moldovei (26 ianuarie), care s-a îngrijit de săraci, de orfani, de văduve și de elevi; Sfântul Cuvios Ștefan – ctitorul unui așezământ pentru bătrâni din cartierul Armatiu din Constantinopol (27 februarie); Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Râmnicului (11 aprilie) – ctitorul bolniței din ostrovul Sfântul Gheorghe de la Cernica; Sfântul Cuvios Samson, primitorul de străini – ctitor al unui așezământ pentru bolnavi și pentru străini (27 iunie); Sfântul Voievod Ștefan cel Mare (2 iulie) – ctitorul bolnițelor de la Putna și Pătrăuți; Sfântul Constantin Brâncoveanu (16 august) – întemeietorul bolniței de la Mănăstirea Brâncoveni. *Concurenții nu vor realiza doar portretul sfântului, ci o compoziție nouă, care să evidențieze calitatea lui de filantrop, pornind de la viața sfântului.*

La una sau la mai multe secțiuni ale concursului se pot înscrie pictori iconari, cu vârsta de minimum 18 ani. Icoanele, frescele și miniaturile vor fi realizate în stilul artei de tradiție bizantină. Concurenții pot opta pentru oricare dintre epocile artistice specifice artei bizantine, fiind atenți, însă, la corelarea temei și a tehnicii cu stilul ales.

3. Etapele concursului

▪ Anunțarea concursului (3-7 februarie 2020)

▪ Înscrierea candidaților (23-27 martie 2020)

Concurenții vor depune lucrările la Centrul pentru Patrimoniu Cultural *Sfântul Constantin Brâncoveanu*

(str. Maria Rosetti, nr. 63, sector 2, București; telefon 021.210.07.12).

Candidații vor aduce, de asemenea:

- ✓ formularul de înscriere completat;
- ✓ o fotografie a concurentului (tip Carte de Identitate, pe stick);
- ✓ 5-10 fotografii care să documenteze procesul de realizare a lucrării (desene pregătitoare și alte stadii de realizare a lucrării, pe stick).

▪ Evaluarea lucrărilor (30 martie – 3 aprilie 2020)

Se va face de către comisia numită de Patriarh și formată din 5 specialiști în domeniul picturii bisericești. Criteriile de evaluare sunt: a. valoare artistică și tehnică; b. încadrare tematică și stilistică; c. ermeneutică liturgică. Rezultatele vor fi publicate pe site-ul www.patriarhia.ro, în Ziarul *Lumina* și pe pagina de facebook a concursului. Lucrările câștigătoare vor fi păstrate ca proprietate a Patriarhiei Române – drepturile de autor sunt cedate Patriarhiei Române – și publicate în catalogul expoziției din 21 mai 2020.

▪ Premiarea câștigătorilor concursului (21 mai 2020, orele 13.00-13.30, Palatul Patriarhiei – sala „Europa Christiana”)

Vor fi premiați nouă câștigători ai concursului în prezența Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a membrilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române și a invitațiilor din partea instituțiilor statului la hramul Catedralei Patriarhale. Câștigătorii concursului vor primi diplome, premii în bani și catalogul expoziției *Icoana ortodoxă – lumina credinței*.

Secțiunea A. Icoană pe lemn:

Premiul I – 8.000 de lei;
Premiul al II-lea – 6.000 de lei;
Premiul al III-lea – 4.000 de lei.

Secțiunea B. Frescă:

Premiul I – 6.000 de lei;
Premiul al II-lea – 4.000 de lei;
Premiul al III-lea – 3.000 de lei.

Secțiunea A. Miniatură:

Premiul I – 5.000 de lei;
Premiul al II-lea – 4.000 de lei;
Premiul al III-lea – 3.000 de lei.

Obținerea unui premiu în cadrul acestui concurs este recunoscută ca activitate de către *Comisia de Pictură Bisericească* a Patriarhiei Române. Concurenții care vor urca pe podium trei ediții consecutive (trei ani la rând) vor fi autorizați ca iconari, de către *Comisia de Pictură Bisericească*, fără a mai efectua perioada de practică.

▪ **Expoziția „Icoana ortodoxă – lumina credinței”
(21-29 mai 2020, Palatul Patriarhiei – sala „Europa
Christiana”)**

Vor fi expuse și prezentate în catalogul expoziției lucrările premiate în concurs și, în funcție de valoarea și diversitatea lor, câteva dintre lucrările nepremiate. Catalogul va fi oferit și centrelor eparhiale din cuprinsul Patriarhiei Române. Expoziția va fi vernisată în ziua de 21 mai 2020, odată cu premiarea câștigătorilor concursului; va fi deschisă publicului în perioada 21-29 mai 2020, în timpul programului de lucru, între orele 14.00-16.00.

Ediția a VIII-a, 2019
Secțiunea A. Cruce procesională de lemn
Premiul I
– Poenariu Florin Nicolae

▪ **Lucrările nepremiate în concurs**

Lucrările nepremiate în concurs pot fi ridicate de autori de la Centrul pentru Patrimoniul Cultural *Sfântul Constantin Brâncoveanu*, în perioada 1-5 iunie 2020, între orele 8.00-16.00. Autorii vor primi *diplome de participare* la ridicarea lucrărilor.

▪ **Expoziție la Muzeul Național al Satului „Dimitrie
Gusti” din București (28 iunie – 31 iulie 2020)**

Lucrările prezentate la Palatul Patriarhiei – sala *Europa Christiana* vor fi expuse și la Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti* din București, în perioada 28 iunie – 31 iulie 2020. În ziua vernisajului (28 iunie 2020), va fi organizat un atelier deschis în cadrul căruia copiii din centre de zi ale Arhiepiscopiei Bucureștilor vor realiza diferite miniaturi, sub coordonarea prof. Cristina Ionescu-Berechet, de la Liceul *Dimitrie Paciurea* din București.

III. Organizatori și parteneri

1. Echipa de organizare

Pr. conf. dr. Nicușor Beldiman, consilier patriarhal coordonator; Nicolae Hrițcu, consilier patriarhal; pr. George Jambore, inspector patriarhal; Cristina Socol, inspector de specialitate în cadrul Sectorului Cultură și Patrimoniul Religios, Componenta Patrimoniul Religios; monahia dr. Atanasia Văețiși, istoric de artă; lect. dr. Ștefan Ionescu-Berechet, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă *Justinian Patriarhul* a Universității din București; Daniel Codrescu, pictor bisericesc; Ioan Popa, pictor bisericesc.

2. Parteneri

Muzeul Național al Satului *Dimitrie Gusti* din București; Eparhiile Patriarhiei Române; Centrul de Presă *Basilica*; Editura *Basilica* și Tipografia Cărților Bisericești; Sectorul Social-Filantropic; Palatul Patriarhiei – Centrul de Conferințe; Sectorul Pelerinaje; Mănăstirea Radu Vodă din București.

DECLARAȚIE

Sub sancțiunea eliminării din concurs, declar că lucrarea înscrisă în concurs îmi aparține.

DATA	SEMNĂTURA

* Pentru **înscrisoare**, vă rugăm să depuneți la Centrul pentru Patrimoniu Cultural *Sfântul Constantin Brâncoveanu* (str. Maria Rosetti, nr. 63, sector 2, București; telefon 021.210.07.12), **în perioada 23-27 martie 2020: icoana pe lemn/fresca/miniatura; acest formular de înscriere completat; 5-10 fotografii care să documenteze procesul de realizare a lucrării** (desene pregătitoare și alte stadii de realizare a lucrării, pe stick); **o fotografie a concurentului** (tip Carte de Identitate, pe stick).

** La una sau la mai multe **secțiuni** ale concursului se pot înscrie pictori iconari, cu vârsta de minimum 18 ani. Icoanele, frescele și miniaturile vor fi realizate în stilul artei de tradiție bizantină. Concurenții pot opta pentru oricare dintre epocile artistice specifice artei bizantine, fiind atenți, însă, la corelarea temei și a tehnicii cu stilul ales.

A. Icoană pe lemn – format la alegere; latura de maximum 80 cm; concurenții vor reprezenta familii de sfinți (părinți și copii, sfinți deopotrivă), precum: Sfântul Proroc Zaharia și Dreapta Elisabeta (5 septembrie) și Sfântul Proroc Ioan Botezătorul (7 ianuarie); Sfinții și Dreptii dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana (9 septembrie) și Maica Domnului; Sfânta Muceniță Sofia cu fiicele ei, Pistis, Elpis și Agapi (17 septembrie); Sfinții Mari Mucenici Eustație și soția sa, Teopista, cu cei doi fii ai lor, Agapie și Teopist (20 septembrie); Sfântul Mucenic Terentie, soția sa, Neonila și cei șapte fii (28 octombrie); Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului și mama sa, Sfânta Antuza (13 noiembrie); Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei (1 ianuarie) și familia sa – mama, Sfânta Emilia (1 ianuarie), frații, Sfântul Ierarh Petru, episcopul Sevastiei (9 ianuarie), Sfântul Ierarh Grigorie, episcopul Nyssei (10 ianuarie), Sfântul Cuvios Navcratie (8 iunie) și Sfânta Cuvioasă Macrina (19 iulie); Sfântul Ierarh Grigorie Teologul, arhiepiscopul Constantinopolului (25 ianuarie), cu familia sa – tatăl, Sfântul Grigorie de Nazianz (1 ianuarie), mama, Sfânta Nona (5 august), fratele, Sfântul Chesarie (9 martie), sora, Sfânta Cuvioasă Gorgonia (23 februarie); Sfinții Cuvioși Xenofont, Maria, Arcadie și Ioan (26 ianuarie); Sfinții Mari Împărați și Întocmai cu Apostolii Constantin și mama sa, Elena (21 mai); Sfântul Cuvios Simeon din Muntele Minunat (24 mai) și mama sa, Sfânta Cuvioasă Marta (4 iulie); Fericitul Augustin (15 iunie) și mama sa, Sfânta Monica (4 mai); Sfântul Mare Mucenic Procopie și mama sa, Sfânta Muceniță Teodosia (8 iulie); Sfinții Mucenici Chiric și Iulita (15 iulie); Sfântul Mare Mucenic și Tămăduitor Pantelimon (27 iulie) și mama sa, Sfânta Euvula (30 martie); Sfânta Muceniță Teodota cu fiii săi (29 iulie); Sfinții șapte frați Mucenici Macabei și mama lor, Solomoni (1 august); Sfinții Martiri Brâncoveni: Constantin Voievod cu cei patru fii ai săi, Constantin, Ștefan, Radu și Matei (16 august); Sfântul Proroc Samuel (20 august) și mama sa, Sfânta Prorociță Ana (9 decembrie); Sfânta Muceniță Vasa cu fiii ei (21 august);

B. Frescă – format la alegere; latura de maximum 80 cm; va fi realizată pe un suport din material ușor, pentru ca panoul să nu fie greu de transportat și de expus; concurenții vor reprezenta familii de sfinți (părinți și copii, sfinți deopotrivă); exemple: la Secțiunea A. Icoană pe lemn;

C. Miniatură – format la alegere; latura de maximum 40 cm; va fi prezentată fără ramă sau *passe-partout*; concurenții vor apela la elemente specifice artei miniaturii: chenare, fronstispicii, elemente decorative; vor fi reprezentați sfinți care s-au remarcat prin acțiuni sau gesturi filantropice, ctitorind așezăminte sau îngrijindu-se de săraci, văduve, orfani, precum: Sfântul Voievod Neagoe Basarab (26 septembrie) – ctitor al bolniței (cămin pentru bolnavi) de la Mănăstirea Bistrița; Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul, mitropolitul Țării Românești (27 septembrie), care, în *Așezământul Mănăstirii Antim*, a prevăzut sume pentru educarea copiilor săraci, pentru îngroparea sărmanilor, miluirea săracilor și găzduirea străinilor; Sfântul Ierarh Ioan cel Milostiv, patriarhul Alexandriei (12 noiembrie) – ctitor de așezăminte filantropice; Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, mitropolitul Transilvaniei (30 noiembrie), care s-a îngrijit de soarta elevilor lipsiți de mijloace, înființând fundația care îi poartă numele; Sfântul Mucenic Zotic preotul, hrănitorul orfanilor (31 decembrie); Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei – întemeietor al Vasiliadei (1 ianuarie); Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv, mitropolitul Moldovei (26 ianuarie), care s-a îngrijit de săraci, de orfani, de văduve și de elevi; Sfântul Cuvios Ștefan – ctitorul unui așezământ pentru bătrâni din cartierul Armatiu din Constantinopol (27 februarie); Sfântul Ierarh Calinic de la Cernica, episcopul Râmnicului (11 aprilie) – ctitorul bolniței din ostrovul Sfântul Gheorghe de la Cernica; Sfântul Cuvios Samson, pritorul de străini – ctitor al unui așezământ pentru bolnavi și pentru străini (27 iunie); Sfântul Voievod Ștefan cel Mare (2 iulie) – ctitorul bolnițelor de la Putna și Pătrăuți; Sfântul Constantin Brâncoveanu (16 august) – întemeietorul bolniței de la Mănăstirea Brâncoveni. *Concurenții nu vor realiza doar portretul sfântului, ci o compoziție nouă, care să evidențieze calitatea lui de filantrop, pornind de la viața sfântului.*

*** Se completează de către Sectorul Teologic-Educațional, cu numere unice de înregistrare.